

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра німецької філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

« 31 серпня 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Перекладацька практика

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ другий (магістерський)

галузь знань _____ 03 Гуманітарні науки
(шифр і назва)

спеціальність _____ 035 Філологія
(шифр і назва)

освітня програма _____ Німецька мова та література і переклад та англійська мова
(шифр і назва)

спеціалізація _____ 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька

вид дисципліни _____ обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ іноземних мов

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою
факультету іноземних мов
«26» серпня 2022 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:
Смоляна Тетяна Альбертівна,
доцент кафедри німецької філології та перекладу

Програму схвалено на засіданні кафедри
німецької філології та перекладу
«26» серпня 2022 року, протокол № 1

Завідувач кафедри німецької філології та перекладу

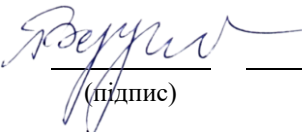

(підпис) Сергій КРИВОРУЧКО
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету іноземних мов
«26» серпня 2022 року, протокол № 5

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

(підпис) Анна КОТОВА
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми другого (магістерського) рівня
«Німецька мова та література і переклад та англійська мова»

(підпис) Лілія БЕЗУГЛА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Перекладацька практика” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки:

«Німецька мова та література і переклад та англійська мова (денна форма навчання), «Переклад (німецька)», «Мова і література (німецька)» (заочна форма навчання).

Другий (магістерський рівень).

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни “Перекладацька практика” є: застосування у практичній діяльності знань з теорії та практики перекладу, усвідомлення професійної значущості цих знань, виховання потреби постійного удосконалення професійних знань, навичок та умінь перекладацької майстерності; оволодіння сучасними формами, засобами, технологіями перекладацької діяльності у різних типах організацій; знайомство з робочим місцем перекладача та секретаря-референта, а також сучасним обладнанням та оргтехнікою; розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни “Перекладацька практика” є виховання любові до фаху перекладача, прагнення постійного професійного розвитку; забезпечення умов для фахової адаптації, залучення до активної діяльності у професійних колективах; закріплення і поглиблення знань з фахових дисциплін теорії та практики перекладу; ознайомлення зі специфікою робочого місця та професійних обов’язків перекладача та/або секретаря-референта; формування вміння виконувати різні види перекладацької діяльності з використанням сучасних технічних засобів; формування творчого, дослідницького підходу до організації перекладацької діяльності, уміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об’єктивну самооцінку власної перекладацької діяльності, а також діяльності професійних перекладачів та колег-практикантів.

- формування наступних програмних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі германської філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Здатність ефективно, інноваційно та творчо розв’язувати складні завдання й проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладознавства, літературознавства) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає виконання досліджень та/або утілення інновацій та характеризується певною невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Здатність до критики й самокритики.

ЗК3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК5. Здатність працювати в команді та автономно, коректно вести наукові дискусії, усну та письмову полеміку, адекватно реагувати на критичні зауваження..

ЗК6. Здатність спілкуватися німецькою та англійською мовами у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу німецькою та англійською мовами.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, узагальнення, аналізу й синтезу процесів і явищ та розуміння їхніх причинно-наслідкових зв’язків.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій для вирішення як стандартних, так і інноваційних завдань у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації, в тому числі на засадах різноманітності та мультикультурності.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних і соціальних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності), пропонувати свої послуги на ринку праці.

ФК4. Здатність осмислювати лінгвістику як полісистему, розуміти сучасні шляхи розвитку лінгвістики.

ФК6. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК7. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК8. Усвідомлення методологічного та організаційного підґрунтя, необхідного для дослідження чи інноваційної розробки у галузі німецької філології.

ФК9. Усвідомлення методологічного та організаційного підґрунтя, необхідного для дослідження чи інноваційної розробки у галузі англійської філології.

ФК10. Здатність презентувати результати своїх досліджень чи інноваційних розробок професійної спільноти.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово.

ЗК4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися німецькою мовою.

ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів українською та німецькою мовами.

ФК10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних текстів різних стилів і жанрів.

ФК12. Здатність до організації ділової комунікації.

1.3. Кількість кредитів:

Денна/заочна форма навчання: 5/5

1.4. Загальна кількість годин:

Денна/заочна форма навчання: 150/150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова навчальна дисципліна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
1-й	2-й
Лекції	
–	–
Практичні, семінарські заняття	
–	–
Лабораторні заняття	
–	–
Самостійна робота	
150 год.	150 год.
Індивідуальні завдання	
–	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати: функціональні обов'язки перекладача; особливості організації робочого простору перекладача.

вміти: виконувати функціональні обов'язки перекладача

Програмні результати навчання

ПРН2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування, для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень німецькою, англійською та українською мовами.

ПРН3. Застосовувати сучасні методики та технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в галузі германської філології (перекладу включно).

ПРН4. Оцінювати та критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їхнього вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН10. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, перекладацькі факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності, норм поведінки й моралі в міжособистісних та професійних стосунках.

ПРН14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних жанрів і стилів німецькою та англійською мовами.

ПРН18. Знати норми літературної мови, перекладу та комунікації і вміти їх застосовувати у практичній та освітній діяльності.

ПРН19. Використовувати іноземну мову для організації ефективної мовної, міжмовної та міжкультурної комунікації на особистому та професійному рівнях.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Перекладацька практика.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма навчання)					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Перекладацька практика						
Перекладацька практика	150	–	–	–	–	150
Разом за розділом	150	–	–	–	–	150

4. Теми практичних занять

Не передбачаються програмою

5. Завдання для самостійної роботи

Перекладацька практика на 1 курсі магістратури (денна форма навчання) проходить без відриву від навчального процесу, на 1 та на 2 курсі (заочна форма навчання) без відриву на кафедрі німецької філології та перекладу факультету іноземних мов. Базою практики можуть також бути інші підрозділи факультету та ХНУ імені В.Н. Каразіна. Тривалість практики – два тижні. До змісту практики входить:

- виконання письмового перекладу в обсязі 10 000 знаків;
- вивчення професійної термінології, пов'язаної з особливостями функціонування закладу, складання словника-глосарія (німецько-українського та українсько-німецького).

В період практики студент має вести щоденник практики, а також може (у разі виникнення потреби) відвідувати консультації керівника з практики відповідно до встановленого графіку. По закінченню практики студент зобов'язаний подати у визначений термін заповнений щоденник практики, характеристику з місця проходження практики і власний звіт про проходження практики.

Характеристика про проходження практики підписується керівником практики. Характеристика має містити такі обов'язкові компоненти: інформацію про місце і час проходження практики, робоче місце і функціональні обов'язки практиканта; обсяг виконаної роботи у кількості друкованих знаків, характеристику галузі, до якої відносилися тексти, з якими працював практикант; оцінку якості роботи практиканта за чотирибальною шкалою (“відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”).

Звіт практиканта має містити: зразки перекладених матеріалів із зазначенням їхніх обсягів, а також термінологічний словник-мінімум; інформацію про перекладацькі труднощі та проблеми, що виникли під час роботи, і шляхи їх подолання; побажання і рекомендації щодо бази практики, а також щодо інформації, яку було б доцільно включити до змісту навчання з теорії та практики перекладу; факультативно до звіту можна включати інформацію про інші види діяльності під час практики – проведення телефонних переговорів, супроводження, екскурсійної діяльності тощо.

6. Індивідуальні завдання

Програмою не передбачаються.

7. Методи навчання

Під час проведення практики використовуються наступні методи:

- Словесні методи: розповідь, бесіда.
- Наочні методи: демонстрація, ілюстрація.
- Практичні методи: обговорення ситуацій, методів навчання, які використовує студент-практикант, дискусії, навчання запобіганню та конструктивному підходу до вирішення конфліктних ситуацій, допомога керівника практики в корегування змісту занять, використанні інформаційно-комунікаційних технологій на заняттях іноземної мови відповідно до рівня знань учнів.
- Робота з методичною літературою, допомога керівника у виборі навчальної (навчально-методичної та наукової) літератури.
- Робота з аудіо та відеоматеріалом.

8. Методи контролю

1. Інструктаж.
2. Консультація.

9. Схема нарахування балів

Критерії оцінювання перекладацької практики

1. Якість виконання перекладу (макс. 60 б.):

- переклад виконано на високому якісному рівні без змістових помилок та стилістичних вад (50 – 60 б.);
- переклад виконано на гарному якісному рівні, є незначна кількість змістових помилок та стилістичних вад (40 – 49 б.);
- переклад виконано на задовільному якісному рівні, є значна кількість змістових помилок та стилістичних вад; текст перекладу вимагає доопрацювання та додаткової перевірки (30 – 39 б.);
- переклад виконано на незадовільному якісному рівні, є велика кількість змістових помилок та стилістичних вад; текст перекладу вимагає перероблення та додаткової перевірки (не оцінюється до переходу на задовільний рівень).

2. Укладання словника (макс. 20 б.):

- словник повністю охоплює усю необхідну термінологію, оформлений без порушення лексикографічних норм (15 – 20 б.);
- словник охоплює більшість необхідної термінології, оформлення в цілому відповідає лексикографічним нормам (10 – 14 б.);
- у словнику випущено значну кількість необхідної термінології, оформлення порушує окремі лексикографічні норми; вимагає доопрацювання та додаткової перевірки (5 – 9 б.);
- у словнику випущено більшість необхідної термінології, оформлення суттєво порушує лексикографічні норми; вимагає перероблення та додаткової перевірки (не оцінюється до переходу на вищий рівень).

3. Оформлення та подання супровідних матеріалів (макс. 20 б.):

- матеріали оформлено з виконанням усіх вимог та рекомендацій і вчасно подано на кафедру (15 – 20 б.);
- матеріали оформлено з незначними порушеннями усіх вимог та рекомендацій і вчасно подано на кафедру (10 – 14 б.);
- матеріали оформлено з порушенням низки вимог та рекомендацій і подано на кафедру несвоєчасно (5 – 9 б.);
- матеріали не оформлено і не подано до кафедри (не оцінюється до переходу на вищий рівень).

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70 – 89	добре	
50 – 69	задовільно	
1 – 49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендоване методичне забезпечення

1. Щоденник практики
2. Зразки документації
3. Словники
4. Інформаційні ресурси

Основна література

1. Корягіна А. Ю. Проблеми німецько-українського перекладу гастрономічних лакун / А. Ю. Корягіна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. - 2019. - Вип. 41(2). - С. 136-139.
2. Лисенко Г. Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Лисенко, І. Баклан, З. Чепурна. – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. – 204 с.
3. Markus A. Wirtz (Hrsg.): Dorsch. Lexikon der Psychologie. Hogrefe AG (Bern) 2017. 18., überarbeitete Auflage. 1945 Seiten. ISBN 978-3-456-85643-8.
4. Абросимова О.В. Особливості передачі топонімів в текстах метакультурної комунікації (на матеріалі країнознавчого довідника „Tatsachen über Deutschland“ та його перекладу «Німеччина у фактах»). Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія «Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов». 2014. № 1125. С. 75–80.
5. - Корягіна А. Ю. Проблеми німецько-українського перекладу гастрономічних лакун / А. Ю. Корягіна // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. - 2019. - Вип. 41(2). - С. 136-139.
6. Theorie und Praxis der Übersetzung: Deutsch – Ukrainisch. Теорія та практика перекладу з німецької мови. : Навч. посібник / С.В.Синегуб – К.: Вид. центр КНЛУ, 2018. – 272 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.europa.eu.int/comm/education/recognition/
2. <https://www.duden.de/woerterbuch>
3. <https://www.dwds.de/>
4. <http://sum.in.ua/>
5. <https://www.ats-group.net/medizin/woerterbuch-lexikon-medizin.html>